

Oplev ghanesiske designkister på Moesgaard Museum

Ny udstilling åbner 2. oktober

De er farverige. De er fantasifulde. De er spektakulære. Og så begraver man de døde i dem. De ghanesiske designkister - eller *fantasy coffins* - er blevet et fænomen, der tiltrækker sig opmærksomhed verden over. Mange antropologiske museer har eksemplarer af de fantastiske kister i deres samlinger. På British Museum indtager to af kisterne for eksempel en prominent plads i den etnografiske udstilling. Og det med god grund. For kisterne bygger bro mellem eklatante modsætninger: døden og livet, mellem tradition og fornyelse, mellem fortid, nutid og fremtid.

2. oktober åbner Moesgaard Museum udstillingen **Begravet med stil – designkister fra Ghana**. Museet viser 11 designkister lavet af den ghanesiske kunstner og kistebygger Eric Anangs på hans kisteværksted i Teshie. Kisterne udstilles sammen med en række fotos fra to forskellige ghanesiske begravelser taget af den danske fotograf Klaus Bo, som har dokumenteret begravelsesritualer verden over.

En personlig kiste ærer den døde

En designkistes udformning afspejler den afdødes liv og status. En fisker vil vælge en fisk at blive begravet i; en chauffør en lastbil, og en sæbefabrikant et stykke håndsæbe. De ghanesiske kistemageres eksperimenteren med kisternes form og udtryk tog for alvor fart i 1950'erne, og designkisterne har siden vundet indpas i Ghanas hovedstad Accra, hvor der i dag er flere kistemagerværksteder, der fremstiller designkister.

På etnografiske museer og forskningsinstitutioner i Europa og USA er der bud efter de ghanesiske kistebyggere. For kisterne er et eksempel på, hvordan en lokal tradition forandrer og udvikler sig. Traditioner forandres hele tiden; de udfordres, modstår pres og ændrer sig. Og de fantasifulde kister bærer dermed på en fortælling om, hvordan lokale traditioner påvirkes af opmærksomhed langvejs fra – om globalisering. Tidligere var kisterne forbeholdt 'eliten' i Ghana – nu ændrer traditionen sig til også at gælde resten af befolkningen.

Kristendom og kister

Kisterne fortæller også noget vigtigt om, hvordan man i Ghana forholder sig til døden efter kristendommens indførelse. Folk begraves efter kristen skik i kiste, men den døde ånd lever videre og får udtryk gennem blandt andet den 'personlige kiste'. Et eksempel på, hvordan kristne har taget designkisterne til sig er også, at hvor kristne førhen var meget skeptiske over for designkisterne - som blev forbundet med forfædre dyrkelse og dyreofringer – er de nu i stigende grad begyndt at bestille kister formet som bibler. På den måde forenes den kristne persons ønske om at få en personlig kiste som afspejler hans tilhørsforhold til den kristne tro.

'Fantasy Coffins' med dansk aftryk

Det er således en historie om en lokal tradition opstået i rudimentære snedkerværksteder i området omkring Ghanas hovedstad, Accra, der har vakt stor opmærksomhed i den vestlige verden. For kisterne kan

betrages som kunst i deres egen ret og et udtryk for en lokal kulturel innovation, som også er en designidé med global effekt. En kiste formet som en Tuborg-flaske, en Vestas vindmølle og en Mærsk-container er præcis også et udtryk for en forening af noget lokalt og ikke-lokalt. Kisterne på Moesgaard Museum er fremstillet af den ghanesiske kistemager, Eric Anang under kulturarrangementet Image Festival i Danmark for et par år siden.

Workshop i udstillingen

Eric Anang deltager i en workshop i forbindelse med udstillingen på Moesgaard Museum, hvor han sammen med sin lærling og bror Reginald og Moesgaards snedker Erik Droob fremstiller en ny kiste i udstillingsrummet. Workshoppen finder sted fra lørdag d. 17. oktober til og med fredag d. 23. oktober og er støttet af CKU, Center for Kultur og Udvikling.

Publikum vil have mulighed for at følge byggeprocessen fra a-å; fra der kun er nogle stykker træ til en færdig kiste står klar. Der er mulighed for at tale med kistemagerne undervejs og høre om den ghanesiske skik.

De Dødes Liv på Moesgaard

Udstillingen om kisterne fra Ghana er et supplement til den antropologiske udstilling om De Dødes Liv, som kan ses i Moesgaard Museums permanente udstillinger. Her ser man forskellige genstande, skikke og forestillinger i forbindelse med de afdødes fortsatte liv blandt de levende, både i Danmark og et udvalg af andre lande som Mexico, Uganda, Australien, Papua New Guinea og Zambia.

I efterårsferien vil der på museet være familieaktiviteter, hvor både børn og voksne bl.a. kan folde og farvelægge deres egen designkiste.

[Læs mere om udstillingen Begravet med stil – designkister fra Ghana](#)